

داکتر سید عبدالله کاظم

12 اپریل 2016

سفر جان کری به افغانستان و پاشیدن آب سرد بر جنجالهای گرم!

آقای جان کری وزیر خارجه ایالات متحده امریکا در اولین سفرش بعد از ایجاد حکومت وحدت ملی در افغانستان صبح روز شنبه مورخ 21 حمل 1395 (9 اپریل 2016) به منظور بحث با رهبران حکومت وحدت ملی و حضور در سومین نشست کمیسیون دوجانبه افغانستان و ایالات متحده امریکا به کابل آمد. او پس از دیدارها با رهبران حکومتی در یک کنفرانس خبری مشترک با اشرف غنی رییس جمهور افغانستان اشتراک نمود و در بیانات خود به مطالبی بس مهمی اشاره کرد که در واقع آب سردی بود که بر جار و جنجالهای بسیار گرم که اخیراً جریانهای بنام "اپوزسیون" مبنی بر آینده حکومت وحدت ملی در ارتباط با تدویر لویه جرگه مطرح کرده اند، ریخته شد. جان کری که طرح دولت وحدت ملی را ریخت، اکنون در شرایطی به این سفر در افغانستان می پردازد که مخالفان سیاسی حکومت برای رسیدن ماه سنبله یعنی تا پنج ماه دیگر لحظه شماری می کنند، ماهی که موافقتنامه سیاسی 2014 دو ساله می شود، اما بر طبق بخش اول آن مبنی بر اینکه: «رئیس جمهوری متعهد است تا لویه جرگه را به منظور بحث روی تعدیل قانون اساسی و ایجاد پست صدراعظم اجرایی دایر نماید»، تا هنوز قدمی لازم برداشته نشده است.

بر علاوه مشکلات ناشی از حملات انتحاری و فشار جنگ های خونین طالبان و داعش برای سرنگون کردن این حکومت، یک عده از اشخاصی که سالها شریک در قدرت بودند و اکنون در حاشیه رانده شده اند، از مدتی است که برای اعاده قدرت دست به تشکیلاتی بنام "اپوزسیون" زده اند و میخواهند با اشاره به بخش اول موافقتنامه سیاسی که بنیاد حکومت وحدت ملی را شکل داده است، اعتبار و توانایی این حکومت را بعد از دومین سال کاری آن زیر سوال برند. در این راستا میتوان از جریانهای جدید تشکیل مسما به "شورای حراست و ثبات" به رهبری استاد سیاف و "جبهه ملی نوین افغانستان" به ریاست داکتر انوار الحق احدی نام برد. علاوه بسیاری از وزرای کابینه حامد کرزی - رئیس جمهوری قبلی و حتی بعضی از مشاوران بر حال رئیس جمهور غنی مانند ضیاء مسعود و حسین انوری و شاید هم کسانی دیگر که بر تعداد آنها افزوده خواهد شد، نسبت به کارآیی حکومت وحدت ملی و تفاهم غنی و عبدالله در پیشبرد امور شک و تردید دارند.

در عین زمان تفاوت نظربین رئیس جمهور و رئیس اجرائیه بر سر مسائل مهم از جمله اصلاحات در کمیسیون های انتخاباتی، تغییر نظام حکومتی، عزل و نصبها در دولت و مذاکرات صلح با طالبان، خیلی ها را نسبت به موفقیت و حتی پایداری این حکومت نگران ساخته است که برخی هم از "اصلاحات و نجات نظام افغانستان" سخن می گویند. حالا که از آمادگی برای تدویر لویه جرگه در وقت موعود به هدف تغییر در نظام سیاسی کشور از ریاستی به صدارتی خبری نیست، فشار گروه های اپوزسیون هر

د پانو شمیره: له 1 تر 6

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنې د لېکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په خیر و لولئ

روز بیشتر میگذرد. آنها از رهبران حکومت وحدت ملی میخواهند تا به مواد موافقتنامه سیاسی که تعهد کرده‌اند، عمل کنند، در غیر آن به ادعای انوار الحق احدی: «نظام در خلای قدرت قرا رمیگیرد».

در این میان به نظر بسیاری از صاحب نظران افغان دلیل عمده و اولی سفر جان کری به کابل تقویه موقف حکومت وحدت ملی و پایان دادن به تلاش گروپ های اپوزسیون در مورد بی اعتبار ساختن حکومت موجود و ذهنیت سازی های منفی در برابر آن بوده است.

جان کری در کنفرانس مشترک خبری با اشرف غنی گفت: «بگذارید واضح بسازم. من موافقتنامه را زمینه سازی کردم. این موافقتنامه در پایان دو سال یعنی شش ماه دیگر پایان نمی‌یابد. این موافقتنامه حکومت وحدت ملی است که مدتش پنج سال است». او تصریح کرد که: «این موافقتنامه به هیچ صورت زمان انقضا ندارد. قانون اساسی یک رئیس جمهوری برگزیده و رئیس جمهوری هم با تشکیل حکومت وحدت ملی موافقت کرده است».

احسان الله بکتاش طی یک مقاله تحت عنوان "تعهد امریکا به حمایت از حکومت وحدت ملی"، منتشره روزنامه وزین 8 صبح مورخ یکشنبه 22 حمل 1395 در زمینه گزارشی از جریان صحبت جان کری در کنفرانس خبری مشترک با اشرف غنی مطالبی دارد که برخی نکات آنرا از نظر می گذرانیم:

در گزارش آمده است: وزیر خارجه ایالات متحده امریکا گفته است که دولت افغانستان نیاز دارد تا علیه فساد اداری در این کشور مبارزه جدی تر داشته باشد. او تاکید کرد که ایالات متحده امریکا دولت افغانستان را در راستای مبارزه با فساد اداری نیز کمک و همکاری می‌کند. او از گروه تروریستی داعش به عنوان تهدید جدی یاد کرده افزود که علیه این گروه مبارزه همگانی صورت گیرد و نیز فعالیت گروه تروریستی داعش در منطقه از مشکلات مهمی است که تمامی کشورها باید علیه این گروه مبارزه کنند. آقای کری همچنین از گروه طالبان خواست تا به روند صلح بپیوندند و تأکید کرد که حالا وقت آن رسیده تا خود مردم افغانستان در مورد آینده خود تصمیم بگیرند و از رنج‌ها نجات یابند. جان کری در این کنفرانس خبری از احتمال حضور سربازان امریکایی در افغانستان فراتر از زمان تعیین شده نیز خبر داد، اما گفت که تصمیم حضور درازمدت توسط رئیس‌جمهور باراک اوباما پس از گزارش فرماندهان نظامی این کشور در افغانستان، اتخاذ خواهد شد.

د پانو شمیره: له 2 تر 6

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنیزې ډلکېنیزې پازوالې د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولئ

اشرف غنی رییس جمهور افغانستان که در این کنفرانس خبری صحبت کرد، نخست از کمک‌ها و قربانی‌های ایالات متحده آمریکا در افغانستان ابراز قدرانی نمود و گفت این دو کشور منافع مشترک دارند و این منافع روابط استراتژیک میان افغانستان و آمریکا را عمیق‌تر ساخته است. او هم چنین روی اجرای تعهد دولت افغانستان در راستای اصلاحات و مبارزه با فساد تاکید کرد و گفت که حکومت وحدت ملی در کنفرانس‌های بین‌المللی که قرار است در "ورسا" و "بروکسل" در ماه‌های جولای و اکتوبر سال جاری میلادی در مورد چگونگی ادامه کمک‌های مالی و نظامی جامعه جهانی به افغانستان برگزار شود، می‌خواهد با دست‌آوردهای بیشتری شرکت کند. اشرف غنی افزود که تاکید دولت افغانستان بر اجرای تعهداتش تنها برای جلب کمک‌های جامعه جهانی در دو کنفرانس آینده نیست، بلکه دولت تلاش دارد تا روی پای خود ایستاد شود. او تصریح کرد که حکومت وحدت ملی در انجام اصلاحات و مبارزه با فساد اداری اراده سیاسی قوی دارد.

جان کری قبل از حضور در کنفرانس خبری مشترک با رییس‌جمهور غنی، در سومین نشست کمیسیون دوجانبه افغانستان و ایالات متحده آمریکا شرکت کرد و در سخنرانی خود گفت که: کشورش بر اساس مفاد پیمان استراتژیک از حاکمیت ملی و استقلالیت ارضی افغانستان حمایت می‌کند و افزود که گروه‌های تروریستی تصمیم دارند تا دست‌آوردهای چند ساله در افغانستان را به عقب برگردانند، اما ایالات متحده آمریکا و دیگر متحدان بین‌المللی‌اش به تعهد خود برای کمک به افغانستان پایبند هستند و نمی‌گذارند این دست‌آوردها از بین برود. در مورد حفظ ارزش‌های دموکراسی و حقوق بشر در افغانستان آقای کری تاکید کرد و گفت که نهادینه کردن دموکراسی در یک کشور کار یک شب نیست و اینکار به تلاش‌های زیادی نیاز دارد. او اطمینان داد که آمریکا متعهد است علیه مشکلات موجود در افغانستان به مبارزه مشترک ادامه دهد و در این زمینه افغانستان و آمریکا موفق خواهند شد. (دیده شود مقاله: "تعهد آمریکا به حمایت از حکومت وحدت ملی"، نویسنده: احسان الله بکتاش، روزنامه 8 صبح، مورخ یکشنبه 22 حمل 1395)

در مقاله دیگر منتشره روزنامه وزین 8 صبح مورخ دوشنبه 23 حمل 1395، تحت عنوان "جان کری و تمدید نانوخته حکومت وحدت ملی" بقلم محترم فردوس چنین آمده است که قسمت‌های آن ذیلماً اقتباس می‌گردد:

«سخنان جان کری، وزیر امور خارجه آمریکا، آب سردی روی دستان تمام سیاستمداران ریخت که برای حکومت وحدت ملی خط و نشان می‌کشیدند. عده‌ای از نزدیکان حامد کرزی، رییس‌جمهور پیشین بر طبل جرگه عنعنه‌ای می‌کوبیدند. شماری از سیاستمداران دیگر هم طرح انتخابات زودهنگام را مطرح می‌کردند. آقای داکتر انوار الحق احدی، رئیس جبهه ملی نوین که خودش را اپوزیسیون مشروع حکومت می‌داند، طرح انتخابات زودهنگام را مطرح کرده بود. شورای حراست از ثبات که در محور آقای سیاف شکل گرفته است، طرح مشخصی پیشکش نکرده بود، اما حامد کرزی ظاهراً تلاش داشت تا مطالبه خود را بر آنان بقبولاند».

د پانو شمیره: له 3 تر 6

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یلادونه: دلپیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکي په خیر و لولئ

«اگر شورای حراست از ثبات از مطالبه حامد کرزی مبنی بر برگزاری جرگه عنعنهای حمایت می‌کرد، در دسر کلانی برای حکومت وحدت ملی درست می‌شد. تمام سیاستمداران بیرون از حکومت، منتظر سفر آقای جان کری به کابل بودند. با آنکه سفر آقای کری به کابل پیش از ۹ اپریل به صورت رسمی اعلام نشده بود، اما کاربران افغان در شبکه‌های اجتماعی، مدت‌ها پیش از سفر قریب‌الوقوع او خبر می‌دادند. به نظر می‌رسد که بیشتر سیاستمداران افغان منتظر بودند تا جان کری بیاید و تکلیف توافق نامه‌ای را که رییس جمهور غنی و مجری امور، داکتر عبدالله امضا کرده بودند، روشن کند. با آن که هدف اعلامی [اعلان شده‌ای] سفر وزیر خارجه امریکا به کابل، شرکت در کمیسیون مشترک اجرای موافقتنامه همکاری‌های استراتژیک امریکا و افغانستان بود، اما دستور کار مهم این سفر، اعلام موضع واشنگتن در قبال تاریخ انقضای سندی بود که بر اساس آن حکومت وحدت ملی تشکیل شده است».

«جان کری به وضوح گفت سندی که غنی و عبدالله پیش از احراز قدرت امضا کردند، تاریخ انقضا ندارد و حکومت وحدت ملی برای پنج سال است. این سخنان جان کری منشور حکومت وحدت ملی را به صورت نانوخته تمدید کرد. آقای کری گفت لویه جرگه می‌تواند با تاخیر برگزار شود. این موضع‌گیری به معنای آن است که امریکا از مطالباتی چون انتخابات ریاست‌جمهوری زودهنگام، برگزاری جرگه عنعنهای یا خروج یکی از جناح‌های حکومت وحدت ملی از بدنه دولت حمایت نمی‌کند. اگر جان کری به حکومت وحدت ملی کارت زرد یا سرخ نشان می‌داد، نیروهای سیاسی بیرون از حکومت فعال می‌شدند و بحران سیاسی نفس‌گیر شکل می‌گرفت».

«نیروها و چهره‌های سیاسی بیرون از حکومت، بعد از این مطالباتی چون جرگه عنعنهای یا انتخابات زودهنگام را مطرح خواهند کرد. آنان با شنیدن سخنان جان کری درک کرده‌اند که اعمال فشار بر حکومت وحدت ملی یا ایجاد دیوارهای مردمی در کنار ارگ و سپیدار، مورد حمایت امریکا و جامعه جهانی قرار نمی‌گیرد. هر کسی که در افغانستان با بحث‌های سیاسی آشنا باشد، می‌داند که کنار رفتن حکومت وحدت ملی و روی کار آمدن اداره ای بدیل وقتی ممکن است که جامعه جهانی و ایالات متحده از آن حمایت کنند. حکومتی در کابل می‌تواند به حیاتش ادامه دهد که غرب از آن پشتیبانی مالی و نظامی کند. بدون پشتیبانی مالی و نظامی غرب، هیچ اداره‌ای نمی‌تواند در کابل دوام بیاورد».

«اما سران حکومت وحدت ملی حتماً می‌دانند که حکومت‌شان در کنار حمایت امریکا، نیاز به مشروعیت اجتماعی و سیاسی دارد. مشروعیت اجتماعی و سیاسی حکومت، به شدت صدمه دیده است. ضعف مشروعیت اجتماعی و سیاسی حکومت زمانی جبران می‌شود که نظام انتخاباتی اصلاح شود و انتخابات پارلمانی و شوراهای ولسوالی‌ها برگزار گردند. همچنان راه‌اندازی پروژه‌های بزرگ همگانی مثل توزیع شناس‌نامه‌های الکترونیک نیز می‌تواند در بهبود وجهه اجتماعی حکومت کمک کند. اگر انتخاباتی در کار نباشد و مشروعیت نهادها اعاده نشود، مشروعیت اجتماعی، سیاسی و کارکردی حکومت بیشتر از این صدمه می‌بیند. تاکید وزیر خارجه امریکا بر اصلاح نظام انتخاباتی نشان می‌دهد که دموکراسی‌سازی برای جامعه جهانی خیلی مهم است و هیچ یک از رهبران حکومت وحدت ملی نمی‌توانند آن را نادیده بگیرند».

در سرمقاله روزنامه وزین 8 صبح مورخ 23 حمل 1395 تحت عنوان "سران حکومت غره نشوند!" توصیه های بسیار مهم و ارزنده برای حکومت وحدت ملی ارائه گردیده که باید آویزه گوش رهبران آن حکومت و نیز مخالفان سیاسی آن گردد. توجه کنید به قسمت های آن که در اینجا اقتباس میشوند:

«اعلام موضع جان کری، هم خاطر رهبران حکومت وحدت ملی را جمع کرد و هم سیاستمداران بیرون از حکومت را شیرفهم ساخت که امریکا نه از جرگه عنعنه ای حمایت می کند و نه از انتخابات زود هنگام. وزیر خارجه امریکا در واقع به تمام نیروها و چهره های سیاسی پیام داد که فکر براندازی حکومت وحدت ملی را از سر به در کنند. روشن است که بدون حمایت جامعه جهانی و امریکا، هیچ طرح بدیل برای حکومت وحدت ملی قابل تطبیق نیست. پول و اسلحه امریکا و غرب حیات مجموع نظام دولتی افغانستان را تضمین کرده است. بنابراین ممکن نیست که قشر سیاسی افغانستان در شرایط کنونی موضع امریکا و مجموع کشورهای متحد آن را نادیده بگیرند.»

«سخنان جان کری باید سران حکومت وحدت ملی را غره نسازد. آنان باید درک کنند که هر حکومتی از جمله حکومت وحدت ملی نیاز به حمایت وسیع سیاسی و اجتماعی دارد. حکومت وحدت ملی را ضعف مشروعیت اجتماعی، سیاسی و کارکردی تهدید می کند. جان کری و دیگر مقام های کشورهای کمک کننده به خوبی می دانند که بدون اصلاح نظام انتخاباتی و برگزاری انتخابات پارلمانی، شوراهای ولسوالی و شوراهای شهری، پایه های اجتماعی و سیاسی حکومت ضعیف می شود.»

«حمایت غرب و امریکا می تواند از فروپاشی نظامی جلوگیری کند، اما پیش گیری از فروپاشی سیاسی و توسعه پایه های سیاسی و اجتماعی حکومت، کار رهبرانی است که مدعی اند از مردم افغانستان نمایندگی می کنند و به نیابت از آنان در مسند قدرت تکیه زده اند. بدون اصلاح نظام انتخاباتی امکان برگزاری انتخابات های پارلمانی و شوراهای ولسوالی ها نیست و بدون برگزاری انتخابات هم، امکان فراخواندن لویه جرگه و تثبیت جایگاه قانونی مجری امور ممکن نیست. بنابراین برای توسعه پایه های اجتماعی و سیاسی حکومت وحدت ملی و موفقیت روند دموکراسی سازی در افغانستان، نیاز است تا اصلاح نظام انتخاباتی در دستور کار سران حکومت وحدت ملی قرار گیرد.»

«سران حکومت علاوه بر اصلاح نظام انتخاباتی، پروژه توزیع تذکره های الکترونیک را نیز کلید بزنند. نباید این روند ملی بیشتر از این در گروگان باشد. پیش نویس طرح تعدیل قانون اساسی هم باید تهیه شود. در سندی که رییس جمهور و مجری امور پیش از تحویل گیری قدرت امضا کردند، آمده است که رییس جمهور و رییس اجرایی کمیسیونی را موظف می سازند تا پیش نویس طرح تعدیل قانون اساسی را بنویسد و این پیش نویس به لویه جرگه تقدیم شود تا جایگاه مجری امور مورد مذاقه قرار گیرد. سران حکومت وحدت ملی باید به وعده ای که پیش از تحویل گیری قدرت به مردم افغانستان داده بودند، عمل کنند. اگر سران حکومت وحدت ملی بدون برگزاری لویه جرگه قانون اساسی و روشن شدن سرنوشت جایگاه مجری امور، انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۱۹ را برگزار کنند، بعید نیست که آن انتخابات هم به سرنوشت انتخابات سال ۲۰۱۴ مواجه شود.»

در این حال فضل هادی مسلمیار - رئیس مشرانو جرگه افغانستان اظهارات جان کوری را در خصوص توافقنامه سیاسی حکومت وحدت ملی افغانستان مداخله آشکار ایالات متحده در امور این کشور دانسته و در مجلس عمومی روز یکشنبه مشرانو جرگه اتخاذ چنین تصمیم را از سوی کشور خارجی در خصوص سرنوشت افغانستان، شرم آور خواند و گفت: "افسوس می کنم و عار میدانم که وزیر خارجه کشور بیرونی می آید و سرنوشت ما را تعیین می کند این برای ما عیب است. این را دست درازی آشکار در امور افغانستان میدانیم این کار را خود رئیس جمهور و رئیس اجرائیه هم انجام داده می توانستند که به مردم افغانستان اطمینان میدادند». همچنان محی الدین منصف و آمنه افضلی دو تن از سنانوران نیز در این باره گفتند: «اینها به جای این که باید به روند صلح کوشش کنند و بالای پاکستان فشار آورند تا طالبان را وادار سازند به گفتگو ها ، نه در [این] مورد موضوعات که مشخص و معین است. برای ما شرم است که یک وزیر خارجه بیاید و اینجا دوره ریاست جمهوری ما را تمدید کند این را مداخلات واضح میدانیم». (راديو آزادی، گزارش : آرزو غیاثی، مورخ 23 حمل 1395)

د پانو شمیره: له 6 تر 6

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولئ